

Назарчук Олександр*кандидат історичних наук, доцент**Київський національний університет імені Тараса Шевченка*<https://orcid.org/0000-0002-2616-6020>**Взаємодія політичних еліт і державних установ у контексті сталого розвитку України**

Анотація. У статті аналізуються механізми взаємодії між політичними елітами та державними інституціями у процесі формування та реалізації політики сталого розвитку в Україні. Досліджується роль громадянського суспільства та бізнесу у підтримці сталого розвитку, а також важливість залучення широких верств населення до ухвалення рішень. Перехід до сталого розвитку є процесом зміни ціннісних орієнтацій багатьох людей. Виявлено, що для досягнення стратегічних цілей сталого розвитку необхідною є тісна співпраця між представниками політичної еліти, державних установ, громадського сектору та бізнесу. Пріоритетними напрямками сталого розвитку України є екологічна безпека, енергоефективність, розвиток інфраструктури та забезпечення соціальної справедливості. Важливу роль у впровадженні основних принципів сталого розвитку відіграє державне управління. Політичні еліти так само є тими, хто визначає загальне стратегічне бачення і ухвалює рішення щодо впровадження реформ, спрямованих на створення соціально-економічної системи, яка відповідає принципам сталого розвитку. Основними механізмами взаємодії політичної еліти та державних установ у контексті сталого розвитку України є розроблення та впровадження Національної Стратегії сталого розвитку до 2030 р., створення системи моніторингу та оцінки стану довкілля, підтримка розвитку екологічно чистого виробництва, проведення інформаційно-просвітницької кампанії щодо сталого розвитку, децентралізація влади. Важливим аспектом взаємодії між політичними елітами та державними установами є забезпечення комплексного підходу до впровадження реформ, спрямованих на сталий розвиток. Ефективність взаємодії політичних еліт і державних установ залежить від багатьох факторів, серед яких наявність широкої підтримки суспільства, доступність необхідних ресурсів та інституційна спроможність.

Ключові слова: політична відповідальність; інституційна співпраця; екологічна стійкість; управлінські механізми; соціально-економічний розвиток; політичні еліти.

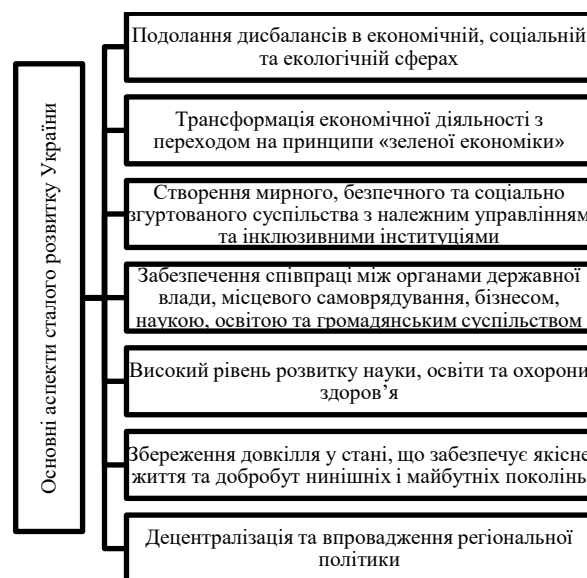
Актуальність теми. Сьогодні Україна переживає складний період соціально-економічних трансформацій. Динаміка сучасного світу вимагає від України адекватної відповіді на глобальні виклики. Демографічні зміни, кліматичні кризи, цифрова трансформація та посилення регіональної інтеграції створюють як нові можливості, так і значні перешкоди для розвитку держави. Сталий розвиток у контексті євроінтеграції є безумовним стратегічним завданням для українського уряду та вітчизняних науковців, розв'язання якого дасть змогу створити й реалізувати нову модель екосоціальної економіки, орієнтовану на всебічне покращення якості життя людей. Перехід до сталого розвитку – це процес зміни ціннісних орієнтацій багатьох людей. Його стратегічне призначення полягає у визначенні життєздатних моделей, які враховують і балансують економічні, соціальні та екологічні аспекти людської діяльності. Під час ухвалення рішень підприємства, громади та громадяни мають звертати увагу не лише на перспективу 10–20 років, а й на більш віддалене майбутнє. Ця концепція є значно більшою, ніж просто турбота про охорону довкілля; вона охоплює усі сфери життя: економічну, соціальну та екологічну, причому екології відводиться лише третина уваги. В основі концепції сталого розвитку знаходиться людина сьогодення та майбутнього. Усі сфери життя суспільства – від економіки до соціальної сфери – мають розвиватися гармонійно, враховуючи потреби як нинішніх, так і майбутніх поколінь. Визнаними міжнародними фундаментальними цінностями розвитку є свобода, рівність, солідарність, толерантність, повага до природи та спільна відповідальність. У контексті євроінтеграційних процесів, Україні важливо адаптувати свою політику сталого розвитку до європейських стандартів, що потребує тісної співпраці між політичними елітами та державними установами.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У науковій літературі питання взаємодії політичних еліт та державних установ у контексті сталого розвитку України досліджується з різних точок зору, зокрема через призму політичної відповідальності, ефективного управління, інституційної спроможності та соціально-економічної стабільності. Вітчизняні науковці, такі як Я. Тарароєв і В. Горева, сфокусували увагу на ключових аспектах політичних еліт, а також їхньому впливі на політичні системи та їх розвиток [10]. Концепція сталого розвитку як основа формування та реалізації екологічної політики на

державному й регіональному рівнях була детально проаналізована Г. Букановим [1]. Дослідники Є. Буряк, К. Редько, А. Чорновол та О. Орленко виявили особливості економічної та соціальної складових стратегії сталого розвитку в умовах воєнного стану та євроінтеграції України, зазначаючи, що сталий розвиток у контексті євроінтеграції є беззаперечним стратегічним завданням для уряду України [9]. У статті О. Третяка були висвітлені особливості просування сталого розвитку в демократичній публічній сфері політики [11]. Вихідні позиції забезпечення цілей сталого розвитку в Україні на момент початку повномасштабного вторгнення були досліджені Г. Капіносом та К. Ларіоною, які також проаналізували перетворення у концептуальному сприйнятті їх досягнення на сьогоднішній день. Дослідники наголошують, що воєнний стан в Україні на національному та регіональному рівнях створив значні перешкоди для досягнення деяких цілей сталого розвитку, водночас ставши каталізатором глибоких трансформацій, що вимагають розроблення нової моделі сталого розвитку для швидкого відновлення у післявоєнний період і довгострокової перспективи євроінтеграції країни [2]. Особливості застосування маркетингових і менеджерських технологій для узгодження природоохоронних заходів та економічного розвитку досліджувала М. Кондратова. Авторка виявила, що просування сталого розвитку як політичної доктрини та чинника, що впливає на політичну поведінку, спричиняє значний інтерес до реалізації програмних цілей сучасних політичних партій, неурядових організацій та груп інтересів [4]. Незважаючи на наявність значної кількості публікацій, питання ефективності механізмів взаємодії між політичними елітами та державними установами в контексті реалізації політики сталого розвитку залишається невирішеним і потребує подальшого дослідження.

Метою статті є аналіз ролі та механізмів співпраці між політичними елітами та державними установами для забезпечення сталого розвитку України.

Викладення основного матеріалу. Дотепер існує безліч визначень терміну «сталий розвиток», які об'єднує основна ідея про досягнення балансу між потребами та ресурсними й екологічними можливостями територій. Водночас це також розвиток людства, що визначає, як використовуються ресурси планети для задоволення сучасних потреб без шкоди для майбутніх поколінь. Сталий розвиток є керованим процесом гармонізації соціальних, економічних і екологічних складових продуктивних сил, що має на меті раціональне використання, збереження та поступове відновлення природного середовища, створення можливостей для покращення й досягнення високої якості життя населення. На думку І. Кравченко та О. Роговенко сталий розвиток є концепцією, яка передбачає забезпечення потреб сучасного покоління, не завдаючи шкоди можливостям майбутніх поколінь задовольняти свої потреби [5]. Сталий розвиток передусім потрібно розглядати через призму балансу між економічним зростанням, соціальною справедливістю та збереженням екологічної цілісності планети. Концепція сталого розвитку відображає усвідомлення тісного взаємозв'язку між екологічними, економічними та соціальними проблемами людства, а також констатацію факту, що їх можна вирішити лише в інтегрованому форматі, внаслідок співпраці та координації зусиль усіх країн світу. Сталий розвиток України передбачає впровадження таких аспектів (рис. 1):

Джерело: сформовано на основі [8]

Рис. 1. Основні аспекти сталого розвитку України

Пріоритетні напрямки розвитку країни, включно з екологічною безпекою, енергоефективністю, розвитком інфраструктури та соціальною справедливістю, визначає Стратегія сталого розвитку України до 2030 року [8]. Стратегія передбачає створення нових робочих місць, підвищення заробітної плати, інвестиції в освіту та охорону здоров'я, підтримку малого та середнього бізнесу, а також забезпечення соціальної допомоги тим, хто її потребує. Пріоритетом політики сталого розвитку є створення гідних умов життя та праці в країні. Стратегія спрямована на формування справедливого й демократичного суспільства, де забезпечуватиметься захист прав людини (зокрема екологічні права та право на розвиток), розвиток національної культури, гендерна рівність та зростання соціального капіталу, що визначає здатність суспільства до колективної роботи на основі спільних цінностей. У розробці Стратегії сталого розвитку України до 2030 року протягом другої половини 2016 року взяли участь тисячі українців: від депутатів і чиновників до науковців, громадських активістів та бізнесменів.

У політичному (політико-інституційному) аспекті сталий розвиток відображає модель оптимальних громадських обговорень, а також сприяє формуванню самодостатнього громадянського лідерства на місцевому рівні. Демократична політична система, орієнтована на цілі сталого розвитку, потребує формування інноваційних політичних сил, які на програмному рівні послідовно відстоюватимуть завдання сталого розвитку [11].

Важливу роль у впровадженні основних принципів сталого розвитку відіграє державне управління. Політичні еліти також є тими, хто визначає загальне стратегічне бачення і ухвалює рішення щодо впровадження реформ, спрямованих на створення соціально-економічної системи, яка відповідає принципам сталого розвитку. Політична еліта відіграє ключову роль у політичній системі, будучи основною конструктивною силою суспільства. Однак різні ціннісні концепції еліт, зокрема сучасні, суттєво відрізняються за рівнем аристократизму, ставленням до мас і підходом до демократії. Сьогодні Україна зіткнулася з викликами, пов'язаними з удосконаленням механізмів народовладдя та розвитком громадянського суспільства. Важливим елементом демократичного управління та взаємодії між народом і владою є політична відповідальність. Влада, яка має вольовий характер, вимагає відповідальності від суб'єктів, що її здійснюють. Політична відповідальність є окремим видом соціальної відповідальності, що регулює специфічну сферу суспільних відносин і стосується певного кола осіб. Характеризуючи поняття політичної відповідальності, необхідно враховувати дотримання моральних норм, як це передбачено соціально-моральним підходом, а також встановлені регламенти взаємовідносин як між політиками, так і між політиками та суспільством, що регулюється юридичним підходом, і необхідність утримання в межах політичного «коридору вибору» [7].

У завершеній інституціоналізованій демократії політичні еліти діють в межах існуючих політичних структур і процесів, водночас їхні дії обмежені конституційними межами. Взаємовідносини між владою та громадянським суспільством мають організований характер, а процес легітимації влади чітко врегульований. Інституціоналізація політичної відповідальності не усуває конфліктів у суспільстві, проте стабілізує політичну систему, дозволяючи їй оперативно реагувати на суспільні виклики, адаптуватися до змін і вносити корективи в державну політику.

Однією з ключових функцій політичної еліти є інтегративна функція, яка полягає у зміцненні стабільності суспільства та його політичної системи, а також у запобіганні серйозним конфліктам. Основним аспектом цієї функції є об'єднання різних соціальних груп шляхом гармонізації їхніх інтересів, сприяння співпраці та взаємодії всіх сил у суспільстві. Основним завданням політичної еліти, за умови виконання цієї функції, є забезпечення стійкої рівноваги політичних сил, формування стабільного політичного режиму та політичної системи суспільства [10].

Забезпечення комплексного підходу до впровадження реформ, що сприятиме сталому розвитку, є важливим аспектом взаємодії політичних еліт і державних установ [4]. Це охоплює врахування інтересів різних груп населення та забезпечення рівного доступу до результатів реформ, таких як добробут і якість життя для всіх членів суспільства. Основою ефективною комунікаційної політики щодо просування цілей сталого розвитку в суспільстві є політична координація дій, спрямованих на демократичне ухвалення рішень у сфері раціонального використання природних ресурсів, управління відходами та екологічно орієнтованої урбаністичної політики. Метою такої комунікаційної кампанії має бути зміна поведінки споживачів і підвищення їхнього усвідомлення важливості збереження ресурсів та екологічно відповідальної поведінки.

Важливим аспектом сталого розвитку України є забезпечення високого рівня життя населення, тобто розвиток соціальної сфери. Економічний розвиток, спрямований на задоволення потреб людини, у поєднанні з екологічною безпекою суспільства створює умови для сталого розвитку. Виникнення парадигми сталого розвитку, яка базується на балансуванні економічних, соціальних та екологічних аспектів і передбачає відповідальність суспільства не лише перед сучасними, а й перед майбутніми поколіннями, вплинуло на формування нової стратегії екологічної політики на державному та регіональному рівнях [1]. Швидкий індустріальний прогрес почав виснажувати наявні природні ресурси, що може пришвидшити глобальну кризу, яка вплине на різні аспекти життя. Одним із ключових завдань

для України та світу є створення механізмів регулювання економічного розвитку та заходів для запобігання поширенню цієї кризи [9].

На сьогодні варто визнати, що економіка України є неконкурентоспроможною через високу енергомісткість та ресурсоемність, що робить вкрай необхідним її екологічний перехід – перехід на відновлювальні джерела енергії, впровадження «зелених» технологій та раціональне використання ресурсів. Однак економіка і надалі залежить від змінної зовнішньої кон'юнктури та сировинного експорту, імпортуючи енергетичні ресурси без належної уваги до розвитку сучасних національних виробництв, екологоорієнтованої інфраструктури та припинення деградації навколишнього середовища на всій території країни. Російсько-українська війна змусила переосмислити концептуальні засади ідеї сталого розвитку. Аналіз окремих показників за останні 20 років та рік війни не дозволяє повною мірою оцінити прогрес у досягненні цілей сталого розвитку через активні бойові дії на території країни, оскільки для таких оцінок зазвичай використовуються показники п'ятирічних періодів [2]. З огляду на це стало очевидним, що війна суттєво ускладнила досягнення таких цілей, як подолання бідності, голоду, забезпечення якісної освіти, доступ до медичних послуг, чистої питної води та енергоресурсів, благополуччя тощо. Із серйозними труднощами стикається процес збирання та оброблення економічної та фінансової статистики, зокрема в контексті Порядку денного-2030 та оцінки прогресу в досягненні ЦСР. Значний непрямий ефект полягає в тому, що воєнні дії істотно відволікають організаційні ресурси уряду, ускладнюючи координацію дій у межах Порядку денного-2030. Після отримання 23 червня 2022 року статусу кандидата на членство в ЄС Україна, незважаючи на війну, зробила перші кроки у цьому напрямку. Зокрема, вже ухвалено рішення про створення Офісу реалізації Цілей сталого розвитку, який займатиметься організацією розробки та впровадження механізмів інтеграції ЦСР у національну та регіональну політику, стратегії та процеси планування [9, с. 140].

В умовах воєнного стану однією з найзначніших змін стало підвищення ролі держави в усіх сферах суспільного життя. Уряд отримує додаткові повноваження для забезпечення обороноздатності країни, підтримки економіки та надання соціальної допомоги, що призводить до посилення ролі виконавчої влади. Уряд має право тепер ухвалювати рішення, які раніше вимагали узгодження з парламентом. Наприклад, уряд може в односторонньому порядку змінювати бюджет, встановлювати податки та мита тощо. На сучасному етапі, а також у повоєнний період, може виникнути необхідність перегляду концепції демократії та ролі громадян у процесах управління публічними справами, оскільки воєнний стан має значний вплив на політичну систему та всі її компоненти.

Політичні цінності та принципи сталого розвитку в контексті кожного конкретного суспільства не обмежуються лише пріоритетами державної політики. Вони потребують активної участі суспільства і зміцнення співпраці між публічною владою й громадськими акторами на всіх етапах формування державної політики та ухвалення рішень. Демократизація та розвиток України є неможливими без формування справжньої політичної еліти, яка не виникне без створення потужного громадянського суспільства та свідомих політичних акторів. Необхідними умовами для подальшої демократизації влади в Україні є зміна виборчого законодавства, що передбачає обрання парламенту за пропорційною системою з відкритими виборчими списками, впровадження механізму відкликання депутатів та позбавлення їх недоторканності. Важливим є також прозорий конкурсний відбір на всі керівні державні посади, що сприятиме підвищенню якості, професіоналізму та відповідальності майбутньої політичної еліти. Оновлення політико-управлінської еліти можливе, по-перше, шляхом створення сприятливих умов для підготовки сучасного кадрового потенціалу, що є найважливішим ресурсом для модернізації публічного управління. По-друге, це може бути реалізовано завдяки підтримці держави з розвитку громадянського суспільства, з якого буде створена нова еліта, що стане носієм ідей реформ в інтересах народу [3]. Суспільство прагне оновити політичну систему, позбувшись впливу олігархічного бізнесу. Це залежить від активності громадян, які готові брати участь в політичному житті та популяризувати ідеї сталого розвитку [5]. Формування активного громадянського суспільства, здатного до самоорганізації та впливу на політичні процеси, є ключовим фактором для оновлення політичного класу та впровадження ідей сталого розвитку.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Сталий розвиток – це динамічний процес, який забезпечує тривале функціонування екосистем і суспільства шляхом збалансування економічних, соціальних та екологічних потреб. Державне управління має ключове значення для реалізації основних принципів сталого розвитку. Політичні еліти зі свого боку відповідають за формулювання загального стратегічного бачення та ухвалення рішень, що стосуються впровадження реформ, які спрямовані на створення соціально-економічної системи, що відповідає принципам сталого розвитку. З'ясовано, що основними механізмами взаємодії політичної еліти та державних установ у контексті сталого розвитку України є розроблення та впровадження Стратегії сталого розвитку до 2030 р., створення системи моніторингу та оцінки стану довкілля, підтримка розвитку екологічно чистого виробництва, проведення інформаційно-просвітницької кампанії щодо сталого розвитку, децентралізація влади. Незважаючи на виклики, Україна має значний потенціал для досягнення сталого розвитку. За умови активної взаємодії

політичних еліт, державних установ, громадського сектору та бізнесу, Україна може стати прикладом успішної оптимізації використання ресурсів, забезпечення соціальної справедливості й підвищення рівня життя громадян.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні питання впливу інноваційних технологій на ефективність управлінських процесів та їх роль у підвищенні прозорості й підзвітності державних структур. Аналіз досвіду провідних країн світу, які досягли успіху у впровадженні стратегій сталого розвитку, може надати цінні уроки для України.

Список використаної літератури:

1. Буканов Г. Концепція сталого розвитку як основа формування державної екологічної політики на державному та регіональному рівнях / Г. Буканов // *Вчені записки ТНУ імені В. І Вернадського*. – 2020. – № 31 (70). – С. 71–76. DOI: 10.32838/TNU-2663-6468/2020.3/13.
2. Капінос Г. Проблеми управління сталим розвитком України в умовах війни / Г. Капінос, К. Ларіонова // *Modeling the development of the economic systems*. – 2023. – № 1. – С. 93–103 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://elar.khmnu.edu.ua/items/ec5eda7f-c1d9-41d5-afdd-e6dff7388d78>.
3. Ключко А. Розвиток механізму взаємодії політико-управлінської еліти і громадянського суспільства у процесі модернізації публічного управління в Україні / А. Ключко // *Державне управління: удосконалення та розвиток*. – 2021. – № 2. DOI: 10.32702/2307-2156-2021.2.100.
4. Кондратова М. Сталий розвиток у політичному порядку денному: тенденції просування / М. Кондратова // *Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences*. – 2021. – № 4 (2). – С. 54–60 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/1063/1489>.
5. Кравченко І. Щодо забезпечення сталого розвитку місцевого самоврядування: баланс аспектів / І. Кравченко, О. Роговенко // *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*. – 2023. – № 37. – С. 167–174 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/801>.
6. Кравчук О. Кадрові зміни в політичному лідерстві України в період демократичного транзиту / О. Кравчук // *Наукові перспективи*. – 2024. – № 2 (44). – С. 299–307 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/download/9462/9515>.
7. Мельник Ю. Визначення поняття «політична відповідальність»: наукові погляди та підходи до його тлумачення / Ю. Мельник // *Південноукраїнський правничий часопис*. – 2020. – № 2. – С. 9–13. DOI: 10.32850/sulj.2020.2.2.
8. Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року: Проект Закону України / Ліга Закон [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH6YF00A.html.
9. Соціально-економічні аспекти сталого розвитку України в умовах війни (євроінтеграційні аспекти) / С. Буряк, К. Редько, А. Чорновол, О. Орленко // *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*. – 2022. – № 34. – С. 135–143 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/617>.
10. Тараров Я. Вплив глобальних тенденцій на розвиток політичних еліт / Я. Тараров, В. Горєва // *Humanities Studies*. – 2024. – № 19 (96). – С. 83–89. DOI: 10.32782/hst-2024-19-96-09.
11. Третяк О. Сталий розвиток як концепт сучасних політичних комунікацій: відображення в публічній сфері політики / О. Третяк // *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. – 2023. – № 2. – С. 74–81. DOI: 10.15421/352345.

References:

1. Bukanov, H. (2020), «Kontseptsiia staloho rozvytku yak osnova formuvannya derzhavnoi ekolohichnoi polityky na derzhavnomu ta rehionalnomu rivniakh», *Vcheni zapysky TNU imeni V. I Vernadskoho*, No. 31 (70), pp. 71–76, doi: 10.32838/tmu-2663-6468/2020.3/13.
2. Kapinos, H., Larionova, K. (2023), «Problemy upravlinnia stalim rozvytkom Ukrainy v umovakh viiny», *Modeling the development of the economic systems*, No. 1, pp. 93–103, [Online], available at: <https://elar.khmnu.edu.ua/items/ec5eda7f-c1d9-41d5-afdd-e6dff7388d78>
3. Klochko, A. (2021), «Rozvytok mekhanizmu vzaiemodii polityko-upravlinskoi elity i hromadianskoho suspilstva u protsesi modernizatsii publichnoho upravlinnia v Ukraini», *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, No. 2, doi: 10.32702/2307-2156-2021.2.100.
4. Kondratova, M. (2021), «Stalyi rozvytok u politychnomu poriadku dennomu: tendentsii prosuvannya», *Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences*, No. 4 (2), pp. 54–60, [Online], available at: <https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/1063/1489>
5. Kravchenko, I., Rohovenko, O. (2023), «Shchodo zabezpechennia staloho rozvytku mistsevoho samovriaduvannia: balans aspektiv», *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*, No. 37, pp. 167–174, [Online], available at: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/801>
6. Kravchuk, O. (2024), «Kadrovі zminy v politychnomu liderstvi Ukrainy v period demokratychnoho tranzytu», *Naukovi perspektivy*, No. 2 (44), pp. 299–307, [Online], available at: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/download/9462/951>

7. Melnyk, Yu. (2020), «Vyznachennia poniattia «politychna vidpovidalnist»: naukovi pohliady ta pidkhody do yoho tлумachennia», *Pivdenoukrainskyi pravnychy chasopys*, No. 2, pp. 9–13, doi: 10.32850/sulj.2020.2.2.
8. Liha Zakon, *Pro Stratehiiu staloho rozvytku Ukrainy do 2030 roku*, Proiekt Zakonu Ukrainy, [Online], available at: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH6YF00A.html
9. Buryak, E., Red'ko, K., Chornovol, A., Orlenko, O. (2022), «Sotsial'no-ekonomichni aspekty staloho rozvytku Ukrainy v umovakh viyny (yevrointehratsiyni aspekty)», *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*, No. 34, pp. 135–143, [Online], available at: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/617>
10. Tararoev, Ya., Horeva, V. (2024), «Vplyv hlobalnykh tendentsii na rozvytok politychnykh elit», *Humanities Studies*, No. 19 (96), pp. 83–89, doi: 10.32782/hst-2024-19-96-09.
11. Tretiak, O. (2023), «Stalyi rozvytok yak kontsept suchasnykh politychnykh komunikatsii: vidobrazhennia v publichnii sferi polityky», *Filosofia ta politolohiia v konteksti suchasnoi kultury*, No. 2, pp. 74–81, doi: 10.15421/352345.

Nazarchuk O.**Interaction of political elites and state institutions in the context of sustainable development of Ukraine**

Abstract. The article analyzes the mechanisms of interaction between political elites and state institutions in the process of forming and implementing sustainable development policy in Ukraine. The role of civil society and business in supporting sustainable development is explored, as well as the importance of involving broad segments of the population in decision-making. The transition to sustainable development is a process of changing the value orientations of many people. It was found that close cooperation between representatives of the political elite, state institutions, the public sector and business is necessary to achieve the strategic goals of sustainable development. The priority areas of Ukraine's sustainable development are environmental safety, energy efficiency, infrastructure development and ensuring social justice. Public administration plays an important role in the implementation of the main principles of sustainable development. Political elites, in turn, are the ones who determine the general strategic vision and make decisions on the implementation of reforms aimed at creating a socio-economic system that meets the principles of sustainable development. The main mechanisms of interaction between the political elite and state institutions in the context of the sustainable development of Ukraine are the development and implementation of the National Strategy for Sustainable Development until 2030, the creation of a system for monitoring and assessing the state of the environment, supporting the development of ecologically clean production, conducting an information and educational campaign on sustainable development, decentralization of power. An important aspect of the interaction between political elites and state institutions is the provision of a comprehensive approach to the implementation of reforms aimed at sustainable development. The effectiveness of the interaction between political elites and state institutions depends on many factors, including the presence of broad public support, the availability of necessary resources, and institutional capacity.

Keywords: political responsibility; institutional cooperation; environmental sustainability; management mechanisms; socio-economic development; political elites.

Стаття надійшла до редакції 04.10.2024.